

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про затвердження Указу Президента України про введення воєнного стану в Україні: Закон України від 24.02.2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>
2. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Про електронну комерцію: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>
4. Про електронні довірчі послуги: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

Новицький Павло Сергійович,

*студент I курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: к.ю.н. доцент, доцент кафедри цивільного права
Токарева В. О.

ON THE ISSUE OF THE DISTINGUISHING CONDUCTIO AND REI VINDICATIO

One of the difficult topics in the practice and theory of civil law remains the question on the relationship between conductio and other proceedings for the return of property to its owner. Occasionally, the criteria for filing such lawsuits may coincide with the requirements for the emergence of responsibilities to acquire and preserve property without an adequate legal foundation, allowing them to collide. Such situation arises when conductio and rei vindicatio are applied. The relevance of this study stems from a lack of research on the subject.

There is no particular definition of conductio and rei vindicatio in contemporary Ukrainian law, but they are commonplace in legal literature and judicial practice. Rei vindicatio, as defined by O. Pidopryhora and V. Samoylenko in the relevant article of the Legal Encyclopedia (from Latin – vindicatio, from vindico: «I defend, I claim, I demand»), originated in Roman law and was a purely material lawsuit that sought the return of an item from the illegal possession of another [1, p. 198].

The conductio, according to a definition that was given by O. Pidopryhora in the relevant article of the same encyclopedia, (from Latin – the demand for return), originated in Roman law and was a type of lawsuit used for

damages caused by the unjustified enrichment of the defendant as a result of non-fulfillment of monetary or material obligations or illegal possession of an item or money, and returning an item in kind or paying the monetary equivalent of an item's value may constitute reimbursement [2, p. 40].

So, as can be seen from these definitions, the main problem in distinguishing between *condictio* and *rei vindicatio* arises in cases when it comes to reclaiming property by the owner from someone else's illegal possession.

The question of reclaiming property obtained or kept by the owner without a sufficient legal basis is typically governed by art. 387 to 390 and chapter 83 of the Ukrainian Civil Code. However, as previously stated, there is no distinction of *rei vindicatio* and *condictio* in these norms.

In the scientific literature, there are two major perspectives on the link between these concepts. Some writers regard *rei vindicatio* and *condictio* as distinct methods for protecting civil rights, while others insist that *rei vindicatio* is a sort of *condictio*. Those who consider *rei vindicatio* to be a type of *condictio* argue that a lawsuit for the return of an item from someone else's illegal possession is a frequent instance of a lawsuit for damages caused by the defendant's unreasonable enrichment, since such compensation can also be obtained by returning an item from someone else's illegal possession, and an unlawful possession of someone else's property is a frequent instance of a lawsuit for damages caused by the defendant's unreasonable enrichment.

Those who consider *rei vindicatio* and *condictio* to be distinct ways of protecting civil rights, as criteria for their distinction, name the following features:

1. *Rei vindicatio* is of a merely material character, whereas *condictio* is legally binding. Therefore, *vindicatio* requires the return of a single, specified item, whereas *condictio* requires the return of either its equal substitute (the item identical in general qualities) or its monetary equivalent [3, p. 282].

But some thinkers, such as I. Honcharov, disagree that this result contradicts art. 1213 of the Ukrainian Civil Code, which specifies that, in any situation, the property is first restored in kind and, if that is not feasible, its value is repaid. Consequently, he believes it is also feasible to return specifically defined items in concerted operations (in kind). In addition, he believes there are no clear criteria in the scientific literature for discriminating between items that are personally defined and those that

are generic. Consequently, rei vindicatio is only an example of condictio [4, p. 112-116].

2. Rei vindicatio is only feasible if the owner lost possession of the property against his will, i.e., if the purchaser illegally obtained the property straight from the owner. If the owner transferred their property to another person legally and then, without the right to alienate this property, transferred it to a third party who is a bona fide purchaser, a rei vindicatio is impossible (except in the cases provided for in the art. 388 of the Civil Code of Ukraine), and only a possibility of a condictio suit against a person who did not have the right to alienate this property remains [5, p. 77].

However, I. Honcharov disagrees that a lawsuit against a person who unlawfully obtained property from the property's owner is not a pure rei vindicatio, as condictio can also be utilized in such a way. Therefore, both are condictio, and a rei vindicatio claim is just a common example of condictio against a dishonest acquirer [4, p. 112-116].

3. The rei vindicatio is solely applicable to property that has not truly ceased to exist, but the condictio is also applicable to property that has ceased to exist [6, p. 231-239].

But I. Honcharov thinks that a lawsuit for property that has not truly ceased to exist must be brought exclusively in accordance with the requirements for bringing rei vindicatio, as a condictio lawsuit is also possible for such property [4, p. 112-116].

4. Only the owner of the property from whom it was wrongfully alienated may file a rei vindicatio suit, while third parties may file a condictio lawsuit. A rei vindicatio suit can only be filed by the owner of the property from whom it was illegally alienated, and third parties may file a condictio lawsuit [7, p. 7].

As for the legal sources of delimitation between condictio and rei vindicatio, in Ukraine such a source is only judicial practice, which is essentially based on the Resolutions of the Supreme Court of Ukraine, in which the Supreme Court states that rei vindicatio lawsuits are filed on the basis of the reasons specified in Articles 387 and 388 of the Civil Code of Ukraine, whereas condictio lawsuits are filed on the basis of Article 1212 of the CCU [8, p. 9-10]. In this instance, the reasons stated in Art. 1212 of the Ukrainian Civil Code permit the filing of condictio lawsuits concurrently with other forms of claims for property acquired or preserved illegally.

The fundamental distinction between condictio and rei vindicatio, according to the Supreme Court, is that condictio claims are filed in

the case of a legal relationship of a material and legal nature directly between the owner and the possessor of the property, that is, when the defendant illegally acquired property that came directly from the plaintiff's possession (and not, for example, through third parties), but not on the basis of a contractual relationship with the plaintiff [9, p. 6-7].

Nonetheless, the text of art. 387 of the Civil Code of Ukraine does not indicate that it applies only to parties who are not directly involved in a material and legal connection. It refers to the owner's right to reclaim his property from someone who unlawfully seized it without a sufficient legal basis. And there is no strict definition of rei vindicatio in the Supreme Court's judgments; the conclusion is based only on contradiction with condictio.

Therefore, the Supreme Court might see a condictio as a common instance of rei vindicatio. Concurrently, it is crucial to consider the Supreme Court's conclusion that condictio and rei vindicatio are mutually incompatible. Unfortunately, there are no precise criteria for distinguishing between condictio and rei vindicatio in legal practice or scientific literature in Ukraine.

LITERATURE:

1. Інститут держави і права ім. Корещького; НАНУ; вид-во Українська енциклопедія. (1998). Вїндікація. In О. А. Підопригора, & В. М. Самойленко, *Юридична енциклопедія* (Vol. 1). м. Київ: Українська енциклопедія.
2. Інститут держави і права ім. Корещького; НАНУ; вид-во Українська енциклопедія. (2001). Кондикція. In О. А. Підопригора, *Юридична енциклопедія* (Vol. 3). Українська енциклопедія.
3. Романська І. В. (2020). До питання про співвідношення кондикції та вїндікації. *Часопис Київського університету права*(2), 282.
4. Гончаров І. М. (2015). Співвідношення правових інститутів кондикції та вїндікації у цивільному праві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*(33(1)), 112-116.
5. Толстой В. С. (2004). Проблеми співвідношення окремих позовів з позовами з безпідставного збагачення. (13 (85)), 75-80.
6. Флейшиц Е. А. (1951). Зобов'язання із завдання шкоди й із безпідставного збагачення. *Госюриздат*, 231-239.
7. Верховний Суд у складі Об'єднаної Палати Касаційного цивільного суду. (2020, 05 18). *Постанова Верховного Суду від 18.05.2020 р. у справі № 381/3165/17*. м. Київ. Retrieved November 2022, from <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/89578914>

8. Судова палата у цивільних справах Верховного Суду України. (2016, 03 02). *Постанова Верховного Суду України*. м. Київ. Retrieved November 2022, from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/56280404>

9. Судова палата у цивільних та господарських справах Верховного Суду. (2017, 01 18). *Постанова Судової палати у цивільних та господарських справах Верховного Суду*. м. Київ. Retrieved November 2022, from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/64712119>

Павловська Аліна Андріївна,

*студентка 1 курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: д.ю.н., професор, професор кафедри цивільного
права Давидова І. В.

ВІЙСЬКОВИЙ ПЕКУЛІЙ

У наш час з приводу воєнного стану, який було уведено 24 лютого 2022 року у зв'язку з повномасштабним вторгненням Російської Федерації на територію України, виникло безліч запитань з боку цивільного населення щодо провадження права на успадкування. У давнину спадкування здійснювалося лише за законом. Такі «законні» накази мали пріоритет над будь-якою волею. У Стародавньому Римі упорядкованість покликання до успадкування з'ясовувалася ступенем відповідності: хто був близький до померлого в порядку патріаршої кривності, тим і залишалося майно.

У Римі стало прийнято виділяти майно в самостійне управління (стада, орні угіддя тощо) порівнусаинам підлеглим, і рабам. Такі властивості називалися своєрідними і носили назву *resulium*. У цьому виникали взаємні права та обов'язки [1, стор.144].

Пекулій – це майно, передане рабовласником або патріархом підлеглому, який керує цим майном з метою його утримання, отримання доходу або використання інших корисних властивостей майна.

З часом внесено кілька інших змін, пов'язаних із призначенням *Resulium* підлеглим. Загальний принцип давньоримського сімейного права полягав у тому, що жодні обов'язки в сім'ї не дозволялися ні між главою сім'ї та підлеглими, ні між підлеглими одного й того самого глави сім'ї. Було визнано, що можна було встановити зобов'язання між членами однієї сім'ї у зв'язку з практикою покладання *resulium*